

Viborg Museum

Aktiviteter · Forår/sommer 2022

VIBORG
MUSEUM

Bliv medlem og få masser af fordele

Viborg Museumsforening tilbyder et særdeles fordelagtigt medlemskab med helt kontante og inspirerende fordele.

Medlemskabet støtter museets arbejde med kulturarven.

Alle aktiviteter markeret med ★ er gratis for Viborg Museumsforenings medlemmer.

Kontingent

- Kr. 150,- (personligt)
- Kr. 200,- (husstand)

Følg museets aktiviteter og arbejde

Hold dig opdateret med spændende kulturtilbud, arkæologiske bedrifter og nyheder direkte i din mail.

Nyhedsbrevet udkommer 4 gange årligt.

Forsidefoto: Maagaard Photos

Velkommen på Viborg Museum i 2022

Sommeren 2022 byder på et væld af spændende aktiviteter på Viborg Museum. Her post-Corona (håber vi...) kan vi nu igen give den gas i kulturen, og fra museets side vil vi ikke holde os tilbage. Helt særligt bliver det, når De fem Halder efter mange års ihærdigt arbejde officielt åbner i sensommeren. Viborg Museum har deltaget i projektet med omfattende arkæologiske udgravninger, og den viden, vi har gravet op og bearbejdet, vil vi rigtig gerne dele ud af. Vi står altid klar med en guide til din gruppe, der skal på tur, og vi har lavet et hyggeligt koncept med en guidet tur til De fem Halder, der inkluderer brunch under trækroneerne. Det kalder vi Borge & Brunch.

Sommerhalvåret byder også på en spændende byvandring i Viborg med quiz om Snapsting, lidt kulturvitaminer til nybagte forældre og ikke mindst noget for de tørstige til Bryg & Brosten. Og på Hvolris Jernalderlandsby kan man stresse helt af med en skøn dag i oldtiden – i et andet tempo. Se mere om disse og andre aktiviteter i dette program.

Rigtig god fornøjelse – og god sommer.

Venlig hilsen

Brian Wiborg
Museumschef Viborg Museum

Indhold

06 **Viborg 1146**
23. — 24. april

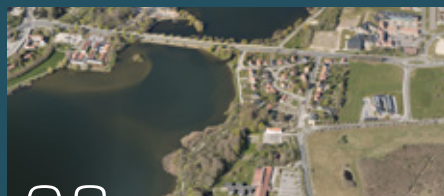
07 **Stanghede**
23. april

22 **Den Mystiske Grav**
30. juni — 7. august

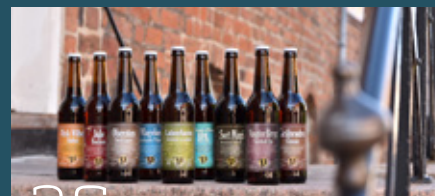
24 **De fem Halder**

08 **Sommerfortællinger**
4. maj — 31. august

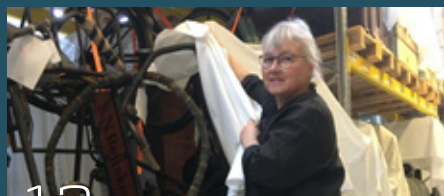
12 **Hvis brosten kunne tale**
Fra 1. maj

26 **Bryg & Brosten**

27 **Sommerture**
29. juni — 6. august

13 **Åbent magasin**
8. maj

14 **Oplev 1000 års historie
på 1 time**

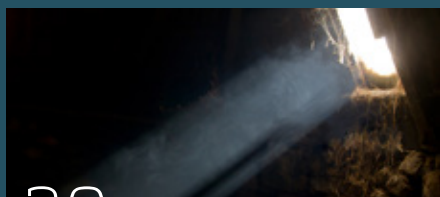
28 **Hvolris — Levende landsby**
27. juni — 7. august

29 **Ild i natten**
26. August

18 **Snapsting**
17. — 25. juni

20 **Det Sidste Kongemord**
30. juni — 7. august

30 **Besøg dit arkiv**

31 **E Bindstouw**
1. juli — 31. august

Viborg 1146

— En VR-oplevelse på tværs af tid og rum

Viborg Museum og Late Love Production kan nu præsentere en VR (Virtual reality) oplevelse ud over det sædvanlige. Du inviteres indenfor i de bløde sofaer for at opleve en forståelse på tværs af tiden. VR-oplevelsen forbinder dig og mig i nuet med mennesker på forskellige tider og steder i fortiden. På 12 minutter bliver den besøgende bragt ind i et mentalt rum, hvor man kan reflektere over nutid og fortid gennem historien om Jan og Tove.

Viborg 1146 optrævler ligeledes spor af Viborgs tidligere historie; engang kongers og fyrsters land og en scene for en blodig borgerkrig, der splittede Danmark og udløste grundlaget for, hvad dette land er i dag.

- 📅 23. - 24. april kl. 10-15
- 📍 Gråbrødre Kirke Stræde 3, Viborg
- 👤 Plastic Collective, Viborg Museum, White Hole Theater og Late Love Production
- 🎫 Gratis adgang
- 📄 Book billet på viborgmuseum.dk

Stanghede

— et hedelandskab fuld af fortidens spor

Viborg Museum markerer den nationale fortidsmindedag med en tur til Stanghede. Området henligger i dag som et øde og ubeboet naturområde, men sådan har det ikke altid været. Kigger man nærmere efter, så gemmer lyngen på vidtstrakte kulturspor. På denne tur sætter vi fokus på et af landets største og bedst bevarede marksystemer med oldtidsagre fra ældre jernalder samt hulveje, gravhøje, dyrefolde, skyttegrave og en ballonstation.

- 📅 23. april kl. 15
- 📍 På parkeringspladsen ved Herningvej (rute 12) mellem Bækkelund og Stanghedevej, Viborg
- 👤 Museumsinspektør Lars Agersnap Larsen
- 🎫 Gratis adgang
- 📄 Book billet på viborgmuseum.dk

Sommerfortællinger under åben himmel

Book billetter på
viborgmuseum.dk
Pris: 75 kr.

Besættelsen ★

4. maj 2022 er det 77 år siden, at Danmark blev befriet. Tag med på en byvandring gennem besættelsestidens Viborg og hør historier fra de fem forbandede år, dér hvor de fandt sted.

- 📅 4. maj kl. 19
- 👤 Museumsinspektør Dan Ersted Møller
- 📍 Domkirkepladsen

Kulturvitaminer til nybagte forældre ★

Tag baby og barnevogn med ud i byen og hør historien om børnenes vilkår i Viborg og kvindehistoriens betydning gennem tiden. Turen er en oplagt mulighed for at lære andre nybagte forældre at kende i byen.

- 📅 12. maj og 18. august kl. 10
- 👤 Museumschef Brian Wiborg
- 📍 Domkirkepladsen

Brandvandring ★

Viborgs historie står med flammeskrift. Historikere kan berette om mindst syv store bybrande. Hver gang genrejste byen sig med møje. Det er oplagt at tage på en byvandring fra arnested til arnested for at samle den sodsværtede del af byens historie op.

- 📅 11. maj og 10. august kl. 19
- 👤 "Bymanden" Jesper Overgaard
- 📍 Domkirkepladsen

Retsopgøret og henrettelserne i Undallslund efter 2. verdenskrig ★

I årene efter 2. verdenskrig kom plantagen Undallslund til at spille en særlig rolle i afregningen med de danske kollaboratører. Under retsopgøret efter krigen blev 16 danskere henrettet for landsforræderi i plantagen. På turen kan man opleve nogle af de steder, der knytter sig til både besættelsestiden, retsopgøret og henrettelserne.

- 📅 18. maj og 8. juni kl. 19
- 👤 Museumsinspektør Dorte Kook Lyngholm
- 📍 Undallslund Rastepads, Skivevej 95, Viborg

Cykeltur på tværs af vikingernes Viborg ★

Vi mødes ved Rigsarkivets magasinbygning på Vestermarken. Her lå en større vikingetidsbebyggelse i slutningen af 900-årene og starten af 1000-tallet. Netop i samme periode opstår den egentlige by Viborg. Cykelturen går forbi Sallingbohøj i pipkvarteret, via St. Sct. Peder Stræde til golfbanen i Overlund og runestenen i Asmild Kirke for at slutte ved Golf Hotellet ved Sønderød.

- 📅 25. maj kl. 19
- 👤 Museumsinspektør Mikkel Kielsen
- 📍 Vennershåbvej 1, Viborg

Det fattige Viborg ★

Fattighus og arbejdsanstalt var væsentlige elementer i 1800-tallets forsyning. Vi går på jagt efter resterne af den tidlige forsyning og kigger på nogle af bagsiderne i historien.

- 📅 1. juni kl. 19
- 👤 Museumsinspektør
Peter H. Iversen
- 📍 P-pladsen på Overdamsvej ved
Tjørnevej i Viborg

Book billetter på
viborgmuseum.dk
Pris: 75 kr.

De gamle veje over Viborgsøerne ★

Begivenheder for næsten 700 år sætter stadigvæk markante fodaftryk på Viborg. Vandstanden i søerne blev øget mere end 2 meter, og den brede landtange over søerne forsvandt. Nørresø og Sønderø blev til Viborg Sø, og først med anlæggelsen af dæmninger og broer i 1800-tallet skabtes atter illusionen af to søer.

- 📅 15. juni kl. 19
- 👤 Museumsinspektør
Lars Agersnap Larsen
- 📍 Toppen af borgbanken Borgvold,
Viborg

Sindssygehospitalet ★

Tag med museumsinspektør, arkivar Dan Ersted Møller på en aftenvandring og hør om forholdene bag murene på Viborg Sindssygehospital fra 1877 og frem til vor tid.

- 📅 17. august kl. 19
- 👤 Museumsinspektør
Dan Ersted Møller
- 📍 Parkeringspladsen,
Søndersøvej 1, Viborg

Stanghede ★

Stanghede henligger i dag som et øde og ubeboet naturområde, men sådan har det ikke altid været. Kigger man nærmere efter, så gemmer lyngen på vidtstrakte kulturspor. På denne tur kigger vi på et af landets største og bedst bevarede marksystemer med oldtidsagre fra ældre jernalder samt hulveje, gravhøje, dyrefolde, skyttegrave og en ballonstation fra 1902-03.

- 📅 31. august kl. 19
- 👤 Museumsinspektør
Lars Agersnap Larsen
- 📍 Parkeringspladsen ved Herningvej
(rute 12) mellem Bækkelund og
Stanghedevej, Viborg

1000 års retshistorie ★

Gennem 10 år har Viborg haft en særlig position i dansk retshistorie. Turen går gennem Viborgs historiske bykerne, hvor man kan opleve nogle af de steder - og gerningssteder - hvor denne historie har udspillet sig. Turen omhandler bl.a. middelalderens landsting, 1700-tallets offentlige afstraffelser og retsopgøret efter 2. verdenskrig.

- 📅 24. august kl. 19
- 👤 Museumsinspektør
Dorte Kook Lyngholm
- 📍 Domkirkepladsen

Åbent magasin

Museets samlinger er snart ved at være helt på plads på vores nye magasin efter fem års flytteebejde. Det fejrer vi ved at invitere til åbent hus, hvor interesserede kan få indblik i, hvad et museumsmagasin er. Her opbevarer vi Viborgs kollektive hukommelse. Vi har flintespids, lerkar, fastelavnstøj, gryder, Bremsbilen, vaskemaskiner, værktøj, udstoppede fugle og mange andre ting. Kom og mærk historiens vingesus.

- 📅 Søndag 8. maj kl. 11-15
- 📍 Tagtækkervej 9, Viborg
- 🎟 Gratis adgang
- 📖 Book billet til guidede ture hver time

Hvis brosten kunne tale

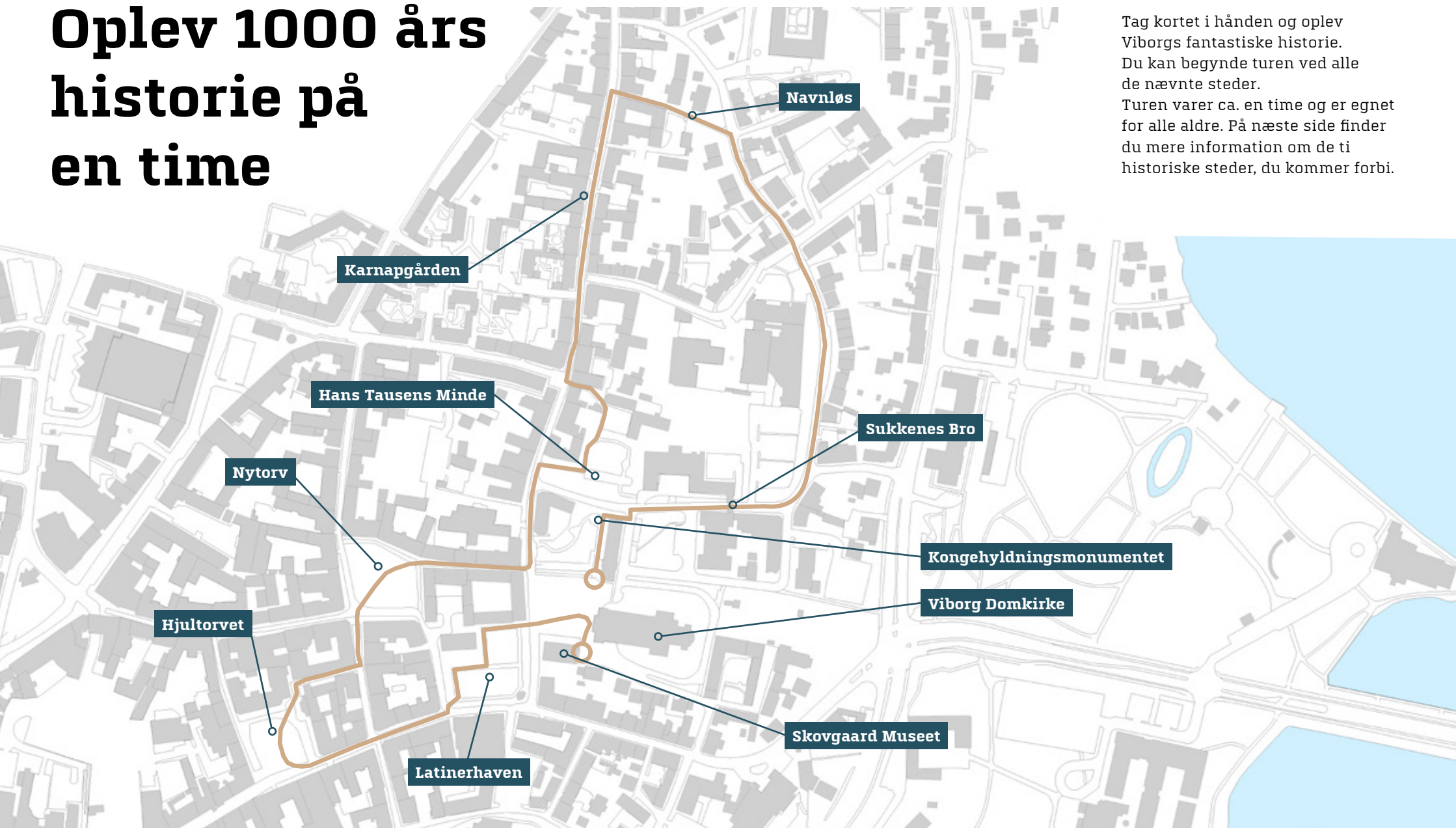
Oplev tre spændende fortællinger om kirke, konge og ret.

Viborg Museum tester forskellige formidlingsformer i byrummet, og derfor lader museet fra 1. maj tre skulpturer komme til orde. Gæsterne vil møde lytteposter, hvor de kan blive klogere på Hans Tausen, Erik Klipping og Viborg som retsby. Vi håber, at både lokale og turister vil tage godt imod fortællingerne og tage imod invitationen til at gå på opdagelse i Domkirkevarteret.

- 📅 Fra 1. maj
- 📍 Hans Tausens Minde, Stænderpladsen og Skovgaard Museets have, Viborg
- 🎟 Gratis adgang
- 📖 Ingen

Oplev 1000 års historie på en time

Tag kortet i hånden og oplev Viborgs fantastiske historie. Du kan begynde turen ved alle de nævnte steder. Turen varer ca. en time og er egnet for alle aldre. På næste side finder du mere information om de ti historiske steder, du kommer forbi.

Skovgaard Museet

Bygningen har tidligere huset byens rådhus. Det er opført i barok stil i 1728 af den tyske bygmester Claus Stallknecht. Skovgaard Museet har anvendt bygningen siden 1980.

Viborg Domkirke

Viborg har haft en domkirke siden 1060. Den nuværende kirke stod færdig i 1876 som en moderne gengivelse af den romanske domkirke, der blev påbegyndt i 1130'erne. Kun krypten under koret er oprindelig, mens resten er nybygget. Kirken er berømt for Joakim Skovgaards udsmykning.

Latinerhaven

Haven er en brandtomt efter den store bybrand i 1726. Haven har sit navn, fordi Latinskolen i Sct. Mogens Gade 1 overtog grunden og anlagde nyttehaver for skolens lærere. Den nuværende have er anlagt af tidligere stadsgartner Rasmus Brostrøm.

Hjultorvet

I middelalderen lå Sct. Mathias Kirke og Kirkegård på denne plads. Kort efter reformationen blev pladsen udlagt til torv. Navnet henviser til, at det i gammel tid var handlende fra oplandet, der kørte deres vogne ind på torvet, når der var markedsdag.

Foto: Timo Mistler

Nytorv

Her lå i middelalderen Sct. Hans Kirke, og det var her, Hans Tausen i 1526 holdt de første offentlige lutherske prædikener i Danmark. Nytorv blev anlagt i 1584 til den senere Christian 4.'s hyldning og er i dag centrum for de store byfester Snapsting og Jul i Viborg.

Hans Tausens Minde

Mindet er etableret, hvor Gråbrødre Klosterkirke stod indtil 1830. Hans Tausen prædikede i kirken, da Viborg i 1529 blev reformeret, syv år før Christian 3. reformerede Danmark i 1536. Den markante Hans Tausen-skulptur er skabt af Bjørn Nørgaard i 2004.

Foto: Lars Schmidt

Karnappgården

En af byens ældste bygninger. Den er påbegyndt i 1500-tallet, og her kan man tydeligt se, at der er genbrug fra de mange kirker, der var i middelalderens Viborg. Gå ind gennem porten og kig. Der er mange kvadersten og nogle romanske relieffer fra kirkerne.

Navnløs

En af de smalleste gader i byen. De toppede brosten gør vejen uegnet til moderne trafik. Gaden fik sit specielle navn i 1824, da byrådet i en indberetning om byens gadenavne glemte at skrive gadens navn. En embedsmand i Generaltoldkammeret i København kaldte den derfor Navnløs.

Sukkenes Bro

Broen forbinder Viborgs tidligere Vestre Landsret, der blev indviet i 1919, med arresten bag Viborgs gamle rådhus. Navnet henviser til den anklagedes tunge gang over til retslokalerne i Vestre Landsret. De tunge suk over broen er nu fortid, og i løbet af 2020'erne åbner begge bygninger med museumsaktiviteter i Domkirke kvarteret.

Kongehyldningsmonumentet

Monumentet er i bronze og med en granitfod. Det blev rejst i 1965 og markerer, at de danske konger blev hyldet eller valgt i Viborg fra ca. 1000-1660. Monumentet forestiller Margrethe 1. og hendes efterfølger Erik af Pommern.

Snapsting

17. – 25. juni

Book billet på
viborgmuseum.dk

Foto: Lasse Hagen

Viborg Museum

Byvandningsquiz om Viborg Snapsting

Snapstinget i Viborg var i århundreder et centralt mødested for hele Jylland – høj som lav. Når domkirkens klokker ringede til Snapsting, kom handlende, gøglere, adelsfolk og tjenestefolk fra hele Jylland til byen. Vi møder dem på turen, og vi quizzer undervejs.

- 📅 20., 21. og 22. juni kl. 19
- 📍 Domkirkepladsen
- 👤 Museumsinspektør Peter H. Iversen
- 🎫 Gratis adgang

Åbent hus i det kommende bymuseum

Kom med bag kulissen, når museumschef Brian Wiborg og museumsinspektør Dorte Kook Lyngholm åbner døren på klem til det kommende museum. Hør om planerne inden bygningen forvandles til Viborgs nye bymuseum. Få samtidig et indblik i et af de store temaer på museet – nemlig 1000 års retshistorie set gennem Viborgs helt unikke position i danmarkshistorien.

- 📅 20. juni kl. 14, 15.30 og 17
- 📍 Gråbrødre Kirke Stræde 3, Viborg
- 👤 Museumschef Brian Wiborg og museumsinspektør Dorte Kook Lyngholm
- 🎫 Gratis adgang

Bryg & Brosten – special

Kom med på Bryg & Brosten – special, når Viborg Guiderne tager dig med på en farverig fortælling om bryggerbyens historie og Viborg Bryghus' spændende øl. Turen afsluttes med ølsmagning på Munken i Viborg Bryghus.

- 📅 17. juni kl. 15-17
18. juni kl. 10-12
24. juni kl. 15-17
25. juni kl. 10-12
- 📍 Domkirkepladsen
- 🎫 175 kr.

Det Sidste Kongemord

Viborg Museum og Skovgaard Museet præsenterer Det Sidste Kongemord. Det er en udfordrende og aktiv mordgådejagt for alle med hang til gåder og mysterier. Slip eventyret fri, og find den indre detektiv frem for at løse mysteriet om Erik Klippings morder.

I vil blive udfordret undervejs og få mange gode grin, og en oplevelse, som I længe vil huske!

-
- 30. juni - 7. august kl. 10-17
  - Kiosken i Skovgaard Museets have, Viborg
  - 100 kr. voksne
50 kr. børn/unge (under 18 år)
Gratis for børn (under 7 år)
  - Book billet på viborgmuseum.dk

Den Mystiske Grav

Deltag i børnegådejagten Den Mystiske Grav og få en hyggelig og sjov kultur- og naturoplevelse med hele familien.

Den Mystiske Grav er en gådejagt i egen bil, hvor I skal finde og løse seks gåder i den smukke natur mellem Viborg og Skive. Turen byder på et hav af spændende fortidsminder og skjulte skatte, der vil lede jer på sporet af graven.

- 11. – 13. april
- Viborg Lokalhistoriske Arkiv, Sct. Mogens Gade 5, stuen
- +
- 30. juni – 7. august kl. 10–14
- Kiosken i Skovgaard Museets have, Viborg
- 200 kr. pr. bil
- Book billet på viborgmuseum.dk

De fem Halder

En gåtur gennem 800-års
danmarkshistorie

De fem Halder byder på nogle af Danmarks mest spændende voldsteder med borge, ruiner, belejringsanlæg og herregårde, der tilsammen fortæller om 800 års danmarkshistorie. Området er et perfekt udflugtsmål for hele familien. Du kan også booke guidede ture og dykke længere ned i den fængslende historie om fugtige fangekældre og magtfulde stormænd.

Glæd dig til sensommeren 2022, hvor det store anlægsprojekt på De fem Halder står færdigt.

Borge og brunch

Søndag 7. august kan du opleve De fem Halder med alle sanserne, når museumsinspektør Jesper Hjermand tager dig med på en guidet tur ved borgene. Turen rundes af med en lækker brunch under trækroneerne.

- 📅 Søndag 7. august kl. 10-13
- 📍 P-pladsen ved Naturskolen, Viborg
- 👤 Museumsinspektør
Jesper Hjermand
- 🏷️ 225 kr. inkl guidet tur, brunch
og drikkevarer
- 🎫 Book billet på viborgmuseum.dk

Bryg & Brosten

Tag med en af vores dygtige guider på en unik oplevelse rundt i Viborgs brostensbelagte gader. Vi fortæller om bryggerbyens farverige historie. Hør om personer og steder, der har lagt navne til nogle af de skønne øl fra Viborg Bryghus.

Efter byvandringen er der ølsmagning på Bryghuset, hvor gæsterne får lov til at smage en varieret smagsplade bestående af hele seks forskellige øl.

- Find datoer og klokkeslæt på viborgmuseum.dk
- Domkirkepladsen
- Fra 175 kr. (Turen kan købes med eller uden frokost)
- Book billet på viborgmuseum.dk

VIP-ture

Er du en virksomhed eller en privat gruppe, der ønsker at booke Bryg & Brosten, så send din forespørgsel på vibmus@viborg.dk

Sommerture med Viborg Guiderne

Pris: 50 kr.
Book billet på viborgmuseum.dk

Domkirkekvarteret

- Hver onsdag kl. 19 / 29. juni - 3. august
- Hver lørdag kl. 14 / 2. juli - 6. august
- Domkirkepladsen

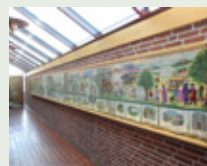
Sct. Mogens Gade

- Torsdag 7. juli / torsdag 4. august kl. 14
- Domkirkepladsen

De fem Halder

- Søndag 17. juli kl. 14
- P-pladsen ved Naturskolen, Viborg

Hærvejstæppet i Søndermarkskirken

- Hver tirsdag kl. 14 / 5. juli - 2. august samt lørdag 6. august kl. 14
- Søndermarkskirken, Koldingvej, Viborg

Asmild kirke og kloster

- Torsdag 14. juli kl. 14
- P-pladsen ved Asmild kirke, Vinkelvej, Viborg

Foto: Anne Mette Kleis-Kristoffersen

Fotos: Maagaard Photos

Hvolris — Levende landsby

Oplev den levende landsby med jernalderfolk på Hvolris. Hele sommeren bor der familier i jernalderlandsbyen, som viser, hvordan livet var for 2000 år siden i jernalderen. Maden koger i krukkerne ved bålet, hænderne er travlt beskæftigede med jernalderens håndværk, smeden arbejder ved den glødende esse, pilene flyver fra buestrengene, der gruttes korn og arbejdes flittigt ved kogestedet.

- 27. juni–5. august kl. 10–16
- Hvolris Jernalderlandsby,
Herredsvejen 135, 9632 Møldrup
- Voksne: 60 kr.
Gratis for børn under 18 år

Foto: Ibén Thomsen

Ild i natten

Hvert år markerer Hvolris Jernalderlandsby overgangen fra sommer til efterår med et sansebombardement af en ildfest. Ild i natten bliver afholdt i Skulpturlunden – en vandresti fyldt med kunstværker, der denne aften vil være oplyst med flotte ildformationer. Kom og nyd din medbragte mad og musikkens rytmer, mens mørket langsomt falder på.

- 26. august kl. 20–22
- Skulpturlunden,
Hvolris Jernalderlandsby,
Herredsvejen 135, 9632 Møldrup
- Voksne: 60 kr.
Gratis for børn under 18 år

Besøg dit arkiv

Læg besøget forbi dit lokalhistoriske arkiv i Viborg og sæt dig i den nye læsesal i Sct. Mogens Gade, hvor du selv kan gå på opdagelse i fortiden. Vi hjælper gerne med råd og vejledning.

Vil du aflevere noget til os, så kig gerne forbi eller kontakt os på vibark@viborg.dk eller tlf. 93598001.

- 📅 Tirsdag-torsdag kl. 13-16
- 📍 Sct. Mogens Gade 5, stuen, Viborg

E Bindstouw

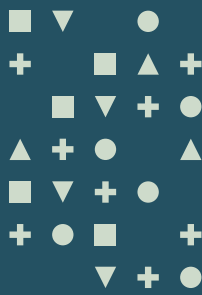

Oplev frilandsmuseet E Bindstouw, der på trods af sin beskedne størrelse, absolut er et besøg værd. Museet er et velbevaret skolehus fra 1700-tallet. Det var her, børnene gik i skole, og der blev syslet med strikketøj og sunget, når mørket sænkede sig i vinterhalvåret.

- 📅 1. juli - 31. juli:
tirsdage - søndage kl. 10-17
- 1. august - 31. august:
tirsdage - søndage kl. 10-16
- 📍 E Bindstouw, Blichersvej 40,
Lysgård, 8800 Viborg
- 🏷 20 kr. for voksne
Gratis for børn under 18 år

**VIBORG
MUSEUM**

**VIBORG
KOMMUNE**